Ч. 185 (10.862). Львів, неділя 22. серпня 1926. Pocztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 15? лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конґрес національних меншостей.

Женева, 20. серпня 1926.

Всі приготування до зізду делеґатів 40 міліонів нац. меншостей пороблені. Як усі познаки вказують, головну ролю на цьому другому з черги конґресі національних меншостей Европи ґратимуть Жиди Поляки і в їх руках буде найбільше рефератів.

У приготовній конференції бере участь голова комітету жидівської делеґації Л. Моцкін. На конґресі виголосить головний реферат про культурну автономію меншостей посол до литовського сойму д-р Робінсон, голова жидівської фракції тогож сойму.

Конґрес нац. меншостей збереться в готелі „Вікторія". Провід конґресу обійме посол д-р Вільфан, представник словінського населення в італійській палаті послів. По думці ухвали ще на попередній сесії до участи в конґресі будуть допущені тільки ті групи, що є національно зорганізовані й одноцілно стоять на становищі свідомої народности з окремим національно-культурним життям.

Програма конґресу обмежується до розгляду того, як повинна бути управильнена в рямках окремих держав справа національностей. На конґресі не буде безумовно допущена дискусія або енунціяція, що малаб характер якоїнебудь агресивности проти окремих урядів.

З польських справ.

Мін. Залєський про взаємини з Литвою. — Пакт „польсько-югославянської приязни".

Варшава, 20. серпня 1926.

Нинішнє „Слово Віленьске" містить інтерв'ю з міністром закордонних справ Залєським про взаємини Польщі з Литвою. Залєський заявив, що попередній литовський уряд у всій своїй політиці кермувався передовсім мотивами націоналістичними, а не катеґоріями державними, що довело Литву до майже цілковитої ізоляції в закордонній політиці і спричинило упадок держави під оглядом фінансовим і господарським, що видно найкраще на господарськім занидінню Мемеля. Щодо квестії Німану й інтересів у цій справі Польщі, Литви й Мемеля, то — на думку міністра — унерухомлення залізничої комунікації і комунікаційної артерії Німану противиться господарським інтересам не тільки Польщі й Литви, але й цілого ряду инших держав, у першу чергу Латвії, поминаючи те, що воно означає зломання Литвою паризької конвенції з 8. травня 1924. Про сплетні закордонної преси, начебто Німеччина була готова відступити Польщі Литву з Ковном у заміну за данціґський коридор, висказав мін. Залєський думку, що всякі воєнні алярми, як також поголоски про можливости поладнання польсько-литовського спору шляхом територіяльних торгів є позбавлені всякої основи і мають за мету єдино утруднити Польщі евентуальне навязання розмов з Литвою. Залєський вірить, що власний державний інтерес скорше чи пізніше зробить Литву схильною до зміни дотеперішньої політики. Не є до подумання на довший час такий стан, як нинішній, де один з членів Ліґи Націй — Литва, односторонно і безосновно уважає себе у воєнному стані з другим членом Ліґи Народів — Польщею.

Переговори між Польщею і Югославією довели до узгіднення тексту пакту приязни і трактату про арбітраж та консолідацію. Трактат опирається на засадах Ліґи Націй. Він буде підписаний в часі зборів Ліґи Націй. У звязку з тим сподіваний є тут приїзд міністра закордонних справ Югославії Нінчіча після покінчення нарад Ліґи Націй. Договір приязни буде підписаний в Данціґу.

Конфлікт між Сталіном і Чічеріном.

Варшава, 20. серпня 1926.

Агенція Всходня повідомляє з Москви, що дальше кружляють чутки про гострий конфлікт між Сталіном і Чічеріном, котрий хоче перевести в закордонній політиці усталення принціпів співжиття з сусідами СРСР. на основі гарантійних договорів. Сталін противиться анґажуванню СРСР., бо вважає теперішню політичну конюнктуру переходовою і думає, що слід підождати на висліди вересневого засідання Ліґи Народів і на скристалізування положення в звязи з творенням французько-німецько-бельгійським континентальним бльоком.

Маневри чорноморської фльоти.

Варшава, 20. серпня 1926.

Аг. Всходня повідомляє з Москви, що почались маневри чорноморської радянської фльоти. У промовах, виголошених з нагоди маневрів, представники урядів СРСР. зазначили, що в найближчому часі передбачується будова чотирох нових кружляків, шістьох торпедовців і контрторпедовців та двох підводних човнів. Вони мають доповнити радянську фльоту, що боронить південних границь СРСР.

Після зірвання конференції вуглекопів.

Льондон, 20. серпня 1926.

Народній виконуючий конґрес союзу шахтярів зібрався, щоби розглянути положення, витворене наслідком зірвання вчорашньої конференції. Положення вважають поважним. Один з членів комітету висловив думку, що коли власники копалень не змінять свого становища, боротьба потрібує ще цілі тижні.

У копальні Савтґелєнс у графстві Лянкашір товпа заатакувала поліцію, що охороняла працюючих шахтярів. Поліція розігнала товпу.

Змова в Мексику.

Льондон, 20. серпня 1926.

З Мексика повідомляють, що викрито там змову, яка обіймала весь край. Перевели в звязи зі змовою численні арештування. През. Калєс на днях звернеться до уряду Злучених Держав, щоби видав перебуваючого там бувш. президента Гуерту, бо він був у взаєминах із арештованими змовниками.

Льондонські часописи повідомляють із Мексика, що в Сан Йоан товпа злінчувала бурмістра з причини зачинення церков.

Світовий збіжевий трест.

Льондон, 20. серпня 1926.

Представники канадійських збіжевих трестів і хліборобських організацій Злучених Держав ухвалили скликати в березні 1927 р. до Канзас Сіти міжнародню конференцію в справі утворення світового тресту. На конференцію цю запросять представників Арґентини, Австралії, СРСР. і Індій.

Б. цісар Вільгельм хорий.

Відень, 20 серпня 1926.

„Н. Фр. Прессе" повідомляє, що був. цісар Вільгельм занедужав на грипу. Голяндський міністер внутрішніх справ, що на днях був у був. цісаря Вільгельма з візитою, старається роздобути для нього дозвіл на виїзд до краю з лагідним підсонням.

Як арештовано Ольшанського?

Данціґ, 20. серпня 1926.

Тутешні газети подають такі подробиці арештування Ольшанського: Один з данціґських горожан повідомив поліцію, що його льокатор, Українець, що жив під назвищем: Reuss, забрав йому ріжні хатні предмети. Данціґська поліція арештувала Reuss-a. Доходження виявили, що посудження було неслушне. Арештований мав нібито заявити, що хотів виїхати до СРСР. До часу виясненя його ідентичности перебуває Reuss в тюрмі.

Біржа.

Гроші.

Долар у приватних оборотах 9·03—9·04.

Збіжа.

На біржі скромні обороти у вівсі, поза біржею зацікавлення хлібовим збіжам. З причини недостаточної подачі ціни трохи йдуть угору. Тенденція легко звижкова. Настрій оживлений. Пшениця з негайною доставою 42·50, жито з нег. дост. 29, овес з нег. дост. 24·50.

Союз гноблених.

Львів, 21. серпня 1926

Ліга Націй, всупереч свойому первісному заложенню, стала союзом гнобителів, а в найкращому випадку у відношенні до більшости своїх членів — союзом незаінтересованих у розвязці національного питання. Вона не тільки не дає охорони тзв. національним меншостям, але навпаки своєю пропастною процедурою в зародку робить неможливою правильну оборону гноблених навіть по лінії трактату про „охорону нац. меншостей".

Зовсім природно, що в таких умовах гноблені народи чи їх частини мусіли взяти свою справу у власні руки, щоби вимогти пошанування хоч би мінімальних прав для „нац. меншостей". Заходами балтійських Німців, італійських Словінців, мадярських і жидівських меншостевих груп повстав з початком мин. року комітет „організованих національних груп в европейських державах", який осінню 1925 р. відбув в Женеві свій перший конґрес. В днях від 25. до 27. серпня ц. р. відбувається в Женеві другий з черги конґрес тих груп.

Вже вибір місця нарад і осідок секретаріяту „організованих національних груп в европейських державах" вказує, що тут ідуть послідовні намагання офіційному союзові гнобителів протиставити фактичний союз гноблених, щоби не лише вимогти „охорону нац. меншостей", але й поширити їх права по лінії всесторонного розвитку. Тут мається на меті не лише зберігти істнуюче, не лише зафіксувати дотеперішні мінімальні права на культурному й віроісповідному полі, але й поширити їх також на ділянки політичну й економічну. Ініціятори й організатори того нового міжнаціонального обєднання на міжнародній основі постановили виступити дуже скромно, щоби не викликати надто великого негодування можновладців з Ліґи Націй. Правдоподібно їх символом було покірне телятко.

„Організовані національні групи в европейських державах" є справжніми національними меншостями в повному того слова розумінні. Це дроби більших або менших народів, розсіяні здебільшого в новостворених державах. Вони не мають ніяких територіяльних аспірацій, їх вимоги вміщуються в рямках істнуючих державних організмів. Звідсіль і береться та скромність і покірність та невеличкий діяпазон їхніх вимог. Бажаючи ще нагляднїше проявити свою „льояльність" до „своїх" держав, вони виминають все, що могло би кинути на них хоч би тінь підозріння про нельояльні аспірації. Отже принціповою базою скликаного на 25—27 серпня конґресу є обмеження його обсягу до питань, які слід вирішити в рямках даних держав з виключенням якихнебудь виступів проти тих держав, а радше проти приноровлюваних до національних меншостей режимів. Очивидно, й резолюції конґресу мусять відповідати поданим в горі „принціпам". Це — так сказатиб — реверанс в бік істнуючих в Европі державних організмів, яких територія й границі не підлягають ніякій дискусії. Иншого розряду „принціпом" є обмеження конґресу тільки до національних груп в Европі. Це

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 386/26/2. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo" Nr. 182 (10.859) z dnia 8 sierpnia 1926 pod [illegible] [illegible] sanacji" w [illegible] z § 65 a) całości [illegible] w [illegible] 17. ustawy [illegible] sierpnia [illegible] zarzecenie całego wiedzbw[illegible] w myśl § 494 [illegible] zakaz nakłada [illegible] dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga [illegible] sopą następstwa przewidziane w § 21. [illegible] druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr 5 [illegible] 1863 r. [illegible] zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. Lwów, dnia [illegible] sierpnia 1926. r.

5) Кілько гектарів сіножатей є в громаді і скілько гектарів сіна згнило, або скілько гектарів сіна забрали повени,

6) Кілько будинків є знищених або ушкоджених бурями і повенями і як висока є шкода в золотих,

7) Які є причини шкоди. На випадок виливу подати назву потока чи ріки. Рівнож подати, чи регуляційні роботи на даних ріках були ведені і коли їх припинено,

8) Кілько кільограмів зерна видає копа жита, пшениці, ячменю і вівса і який є видаток з морга.

Устійнивши розміри шкід і їх причини, слід подати:

1) Кілько насіння озимини і ярини потребує громада до правильного обсіву пізня в р. 1926/27 і чи ці кількости зможуть господарі закупити самі, чи потребують кредитів,

2) Кілько паші буде потребувати громада на виживлення свойого інвентаря і чи зможе цю пашу закупити в околиці, чи потребує довозу паші, а також чи господарі можуть з власного пашу закупити, чи потребують кредитів,

3) Чи громада потребує допомоги при відбудові знищених будинків і якої (чи в матеріялах, чи в грошах),

4) Кілько родин в громаді з причини неоміриного знищення їх засівів потребує допомоги на виживлення.

Б) Для філіяльних округ:

Вп. Ради Філій „Сільського Господаря", зібравши дані приналежних до свойого округа громад, зволять зробити зіставлення пошкодованих і шкід своєї округи з доданням опінії про спосіб зорганізування допомогової акції для округи як вище, та додадуть свою опінію про потребу відписання податків.

Так зладжені огляди господарського положення зволять Філії надіслати Центральному Товариству **до кінця серпня ц. р.**

Центральне Товариство вико истає надіслані матеріяли в центральнім правительстві і в восвідських урядах в ціли зорганізування допомоги пошкодованим.

Незалежно від цеі акції Центрального Товариства обовязані є Вп. Філіяльні Ради представити господарське положення своєї округи дотичним староствам та інтервеніювати в староствах в ціли виєднання і з боку влади першої інстанції підтримки господарських справ даної округи в приналежних восвідствах.

З огляду на розмір шкід, які потерпіло наше рільництво, надіємося, що наша організація одержить від місцевих громадян, членів і прихильників нашого Товариства і від всіх суспільно-економічних організацій, а зокрема від кооператив першого ступня і їх повітових союзів належиту підтримку при зладжуванні господарських оглядів сіл і округ.

Зорганізування акції по округам щодо технічного її переведення полишаємо Філіяльним Радам, які негайно повинні увійти в порозуміння з місцевими кооперативними організаціями на селі і в місті.

Від висліду зєдиненої праці станової хліборобської організації і кооперації залежить успішна оборона пошкодованих і доцільне зорганізування несення їм помочі.

Всячина.

Небезпека олівця. Загально розповсюджений хемічний фіолєтовий оловець має в собі сильну отрую, барвник „Metnyl violett". По скалічені тіла острим олівцем лишаються в рані дрібні частинки між клітинами і спричинюють велике ушкодження тканини. Повстає затроєння, яке обявляється горячкою (навіть з дрожами), загальним ослабленням, болем голови. Клітини і лучнотканъ у скаліченім місці просякають „метильфіолєтом". Впаде часом при темперуванні олівця порошинка в око, повстають дві можливости: або зараз розпуститься незначна порошинка, заливаючи фіолєтовою краскою цілу півкулю ока і небезпека звичайно проминає; або вгризається деnебудь під повікою в злучницю (білко ока) і спричинює в тім місці некрозу (смерть) клітинок. В першім і другім випадку можна зберегти око перед ушкодженням, вимивши його негайно літньою водою. В другім випадку, коли зеренце є довше під повікою в злучниці, твориться в тому місці в оці прищик і тоді можна вратувати око тільки операцією для фізіольогічної функції. Лише власною запобігливістю можна ратувати себе перед непрiємними наслідками; в кого стрінуло нещастя, нехай не легковажить собі за гросної ранки, але нехай шукає очного лікаря хірурга! Ще найменше шкідливими є оловці зелені, дальше жовті, червоні, сині; дуже трійливими є фіолєтові й чорні (розуміється: всі хемічні, а не звичайні).

З очної віденської клініки за проф. Лінднером подав **Ю. Петринюк.**

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський хор під управою Петра Євсевського у складі 30 осіб виступає:

Неділя 22.VIII. Микулинці.
Понеділок 23.VIII. Скалат.
Вівторок 24.VIII. Скалат.
Середа 25.VIII. Грималів.
Четвер 26.VIII. Грималів.
Пятниця 27.VIII. Тернопіль.
Субота 28.VIII. Тернопіль. 193 11-?

Вп. Радника А. Будзиновського просить подати телеграфічно свою адресу — Орган'заційна Секція „Сокола-Батька". 280 3–3

Однорічний курс ручних робіт відкривають СС. Василіянки 6. вересня ц. р. В обсяг науки входить: 1) Шиття та крій білля. 2) Гафт всякого роду. 3) Ручне трикотарство. 4) Крій суконь. Вписи приймається кожного дня від 15. серпня в Заряді СС. Василіянок при вул. Длугоша ч. 17. 290 2–3

Дирекція жіночого семінара УПТ. в Коломиї подає до відома, що початок шкільного року дня 1. вересня 1926. Поправчі іспити дня 31. серпня 1926. Вступні іспити на I. II. III. і IV р. дня 1. і 2. вересня 1926. Зголошення до іспиту дня 31-го серпня 1926. — Дирекція. 297 2–2

Вписи до держ. пром. школи у Львові, при вл. Снопківській 47 на рік 1926/27 відбудуться в такім порядку: 1) До техничних середніх шкіл, себто: а) Мірнича й дорогова школа, б) Електрично-механічний відділ, в) Промислово-артистичний відділ — від 3.—7. IX. включно. 2) До ремісничо-промислових шкіл, себто: а) Школа будівельних майстрів (як мулярі, теслі, каменярі, бетонярі) і до б) фахових шкіл (як артистичне столярство, будівельне слюсарство, меблеве й будівельне столярство) — від 25.—28. VIII. включно. 3) На килимкарські курси від 1.—10. IX. включно. 2–3

Приватна українська гімназія У. П. Т. в Дрогобичі. Додаткові вступні іспити до клас I—VII та додаткові вписи до клас I—VIII. відбудуться в днях 30. і 31. серпня. — **Управа.** 309 1–2

Доповняючі вписи до 7-клясової всенародньої дівочої школи. ім. Шевченка у Львові (вул. Мохнацького 12) відбуватимуться в днях 29., 30. і 31. серпня щодня від год. 9—12 рано і від 3—6 пополудни. Тут також приймаються зголошення до 8-ої кляси доповняючої і до Захоронки на Стрийському передмісті. Вступні і поправчі іспити відбудуться 30. і 31. серпня. Шкільний рік починається 1. вересня. — **Управа школи.** 303 1–3

До українського студентства! Повітовий зїзд українських студентів В. Ш. з Чортківщини взиває всі заінтересовані круги студентства, а в першій мірі „Студентську Громаду" у Львові, приступити до зорганізовання студентської централі у Львові в роді закритого властями „Українського Студентського Союзу". — Чортків, дня 15. серпня 1926. **Президія зїзду.**

Тов. Ткачук Федір. Прошу мені післати за післяплатою негайно мій індекс. **В. Коломиєць,** п. Грималів. 300 1–1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

УЧЕНИКА з нищої гімназії приймe на станцію інтелігентна родина у Львові. На бажання корепетиція дома. Адміністрація „Діла" для „Доктора". 284 3–3

РУТИНОВАНОГО конціпієнта прийме адв. д-р Пацлавський в Дрогобичі. 285 3–3

МЛИНАРЯ - управителя млина торговельно - господарського, що продукує півтора вагона денно негайно пошукуємо. „Регулятор", Львів, Ринок 43. 275 3–3

НОТАРІЯЛЬНОГО кандидата рутинованого на кількомісячне заступство товариша пошукує д-р Лев Голінатий, Новесело коло Підволочиск. 277 3–3

ВДОВА по лікарі прийме панночки на здорове, сонячне мешкання. Опіка, фортепян. Зголошення до Адміністрації під „Околиця Баторого". 251 2-3

ПАРОХІЯ в станиславівській епархії, 10 км. від більшого міста—3500 душ гр.-кат.; лат.—жид. 22; 52 моргів поля, 61 m³ букових дров, в гарній, підгірській, здоровій околиці до заміни за відповідну на Поділлі, евентуально за парохію 2—3 км. від міста, де є середні школи. Близша відомість: „Народня Торговля" в Коломиї — ринок. (Заміна парохії). 305 1–3

СТАНЦІЯ для двох, ліпше ситуованих учениць, дуже близько реальної гімназії (вул. Мохнацького) і гімназії Василіянок. Евентуальна поміч в науці. Зголошення до Адміністрації під „Оліва" 299 1–2

ПРИЙМУ 3 учеників на станцію — близько гімназії. Близші інформації: Розділььня Центросоюза, вул. Зіморовича 20 партер. 298 1–2

ПОТРІБНА совісна інструкторка на цілий шк. рік для учениці з I. гімн. і II. народньої. Зголошення з поданням умов: Парохіяльний уряд в Звенигороді п. Старе Село. 313 1–2

СИРІВЦІ ЛЕНУ І КОНОПЕЛЬ, вовну, пряжу, всякі лічничі і промислові рослини, насіння, коріння, купує за готівку і обмінює за готові полотна, мануфактуру і мотузяні вироби: Акційна Спілка „Полотно" у Львові, вул. Городецька 95. Інформації і пробки даром. 302 1–1

КОНЦІПІЄНТА з практикою потребує від 15. вересня або 1. жовтня адвокат Мудрецький — Useте. 263 2-5

МАШИНУ „Mercedes" з українсько-польським письмом майже нову продасть Хомич, Дрогобич, Стрийська. 274 2-4

УЧЕНИКІВ ДВОХ з нищої львівської гімназії прийме на станцію з харчем гімн. професор. Окремий покій. Інформації уділить з чемности Танчаковський Иосиф у Львові, Ринок 10. II. поверх від 11—12 рано або при вул. Крупярській ч. 6. 260 2–3

ПРИЙМУ на мешкання (станцію) 2—3 учениці (-ків): фортепян до ужитку. Зигмунтівська 15. Назар. 287 2–3

ПРИЙМУ двох учеників з нижчої гімназії. Шептицьких 31/II. 292 2–3

ДВОХ студентів на мешкання і харч прийме Крижановська, вул. Вірменська 15/III. пов. 2–3

НА СТАНЦІЮ прийме учеників-(иць) вдова по священику. Лотоцька, Львів, вул. Тереси 2 в. I. пов. офіцини (коло площі Юра). 311 1–3

РУТИНОВАНОГО КОНЦІПІЄНТА, спосібного до самостійного ведення агенд адвок. канцелярії, — прийму сейчас на користних услівях. — Д-р Олекса Ріпецький, адвокат в Сокалі. 307 1–2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

РАДІОН
сам пере!

Переконайтеся про феноменальне ділання цього нового середника, що сам пере.

його прикмети: 1. Намочується білля та вариться 30 хвилин у Радіоні. 2. Прання Радіоном є найвигідніше, бо зайве щіткувати і терти білля. 3. „Радіон" сам білить білля і вже не треба сушити його на сонці. 4. „Радіон" є вповні нешкідливим, бо білить білля ділачам кисня

Під гарантією вільне від хльорку та инших шкідливих домішок.

1.
„SATURNIA" S. Akc.
Wydział „RADION"
Warszawa
Skrzynka pocztowa 149.

2.
Прошу висилати безплатний зразок „Радіон"
Призвище: ____
Місце: ____
Адреса: ____
Діло—Львів.

Купон 1. треба виповнений наліпити на листівці, там, де пишемо адресу, а
„ 2. на другім боці, де пишемо текст.

Вписи на високі школи у Львові

вже оголошено. Подрібні інформації про речинці та услівя вписів на Університет і Політехніку у Львові знайдете в цікавій книжці для студентів, абітурієнтів і родичів під наголовком:

„Vademecum" українського студента.

Замовляти треба негайно в книгарнях, або в „Практичній Бібліотеці", Львів, Гавзнера 6/I, в ціні по 3 зол. разом з пересилкою. В книжці багатий, цікавий і актуальний зміст. 1–1

Рік заснования 1894.

РОБІТНЯ ФУТЕР ВОЛОДИСЛАВА СОЛІКА

(раньше Юліяна Солка, доставця проф. Михайла Грушевського)

у ЛЬВОВІ вул. Куркова 5. II. пов.

виконує всякі замовлення з обсягу кушнірства. — Зима за плечима! Спішіть за-осмотритися! 304 1–

ВЖЕ вийшов
Підручник кооперативно-торговельного книговодства
ІВАНА СТЕРНЮКА, інсп. Рев. Союзу

Набути можна в П. С. К. і Повітових Кооперативах та у автора: Львів, вул. Словацького ч. 14. 301 1–

Ціна 5 зол., з почт. пересилкою 5·50 зол.

ВПР. ОТЦІВ ПАРОХІВ, що уладжують місії, просить двох інвалідів УГА., які займаються продажю девоціоналів, ласкаво повідомити їх бодай два тижні наперед про речинець місії на адресу **П. Яків у Запитові н. Підзамчем малі,** та в цей спосіб помогти своїм людям в чесний спосіб заробити собі на прожиток. 1–1

Підручник для Січий і Лугів.

Зміст: Пожарництво, Кошиковий мяч, Вборяд, Ручний мяч, Правні поради, Руханкові вправи, Гри і забави, Перша поміч в нагдих випадках, і т. и. — Підручник надається для ведення руханки в школах. Замовляти: Ред. „Вісти з Луга" Львів, Ринок ч. 10/II. Ціна опр. в полотно 5 зол., брош. 4 зол. з пересилкою. Міс. „Вісти з Луга" передплата піврічна 1 зол. 50 сот. 249 2–

Перльмуттера Ультрамарина

є безумовно найліпшою і найвидатнішою фарбою до білля, вапна і малярських цілей. Відзначена на виставах золотими медалями в Брукселі і Медіолані. 92 6–45

Купно — Продаж — Заміна

„Монюшко" фортепянів і піянін 283 2–11

Львів, вул. Зіморовича 10, Тел. 25-54.

„Народній Дім" в Стрию,

кооператива з огр. пор. пошукує **співробітника до ведення кіна,** який міг би фінансувати повище підприємство. Речинець зголошення до 26. серпня 1926. Близших інформацій уділяє кожного дня з виїмком неділі від год. 11. рано до год. 1. Управа Народного Дому в Стрию у власній канцелярії. — За Надзірну Раду **Ін. Захарів.**

Ширіть наш часопис!

Математична загадка!

Коли 1 — 50

1247 **Розвязка** 67—75

АГРУМІНА — 50 штрих(?)

1) пачка штрихового [illegible]

більш користати з польської гостинности". Там організує він найбільш активний елемент української політичної еміграції, органом якої є „Тризуб".

Інтересна характеристика особи Петлюри, який як давній соціяліст „остав в глибині своєї душі демократом в свойому житті і вчинках. Горячий патріот — змушений був — можливо проти своєї волі, вести війну зі зброєю в руках проти брутального й безпощадного насилля. З ідеаліста і гуманіста став — завдяки трагічному положенню своєї батьківщини — борцем, реальним політиком, військовим вождом. Алеж тому, що в його душі було богато давнього ідеалізму, терпів страшенно, змушений рішатися на гострі засоби, без яких війна не може обійтися. Його компатріоти закидали йому деколи (Донцов) недостачу характеру і твердости, так потрібних для удержання в карбах народніх мас. Хто знає?! Якби Петлюра був виявив менше скрупулів у свойому демократичному сумлінню і показав себе деспотом. Як голова держави, може не був би зазнав такої долі. Але тоді зовсім певно не був би вискав симпатії тих, що стрінулися з ним хоч би раз в житті".

Дуже основно визказав Андрієвський безосновність закидів антисемітизму, роблених Петлюрі, а далі факт, що атентатчик був знаряддям, не ділав сам, а як експонент. Заговірники, яких автор бачить в III. Інтернаціоналі, зважили добре, вибираючи Жида, до тогож французького громадянина (хоч натуралізованого) і вояка із доброю маркою з часів світової війни, а як місце атентату не Варшаву або Прагу, але Париж. Бо все те і придумані мотиви вчинку, мали забезпечити виконавцеві замаху як не безкарність, то хоч лагідну кару.

Вкінці дуже інтересно доказує автор, як більшовики видвигнули свою національну програму відносно України, як вони українізують, уступають, поширюють автономію України. Це стверджують саміж таки урядові чинники Радянської України. (Чубар говорить про істнування на еміграції „другого уряду: Демократичної Української Республики і Петлюри"), які проти акції „Тризуба" заснували оце в Парижі за свої гроші спеціяльний журнал для його поборювання.

„Петлюрівщина", як російські більшовики охрестили український національний демократичний рух — мала за багато симпатій на Україні. Вбивство Петлюри — це акт розпуки. Але якщо Петлюра був небезпечний совітам за свого життя, буде вдвоє більше небезпечний по смерти. Револьверові стріли, що лунали в Парижі, найдуть вони болючий відгомін в серцях Українців; вбивство викопає ще більшу пропасть між Україною і Москвою.

Не так людина була метою вчинку, як саме діло. Алеж волі народа не можна вбити кулею револьверу. Імя Петлюри стало цілістю, символом, всі Українці, вірні своїй батьківщині, кликнуть прямо в вічі ворогам: „Петлюра згинув! Хай живе Петлюра!"

НОВИНКИ.

— Про арештування Ольшанського в Данцігу подає вістку „Хвиля" і инші газети. Зазначується там, що це той самий Ольшанський, що в 1924 р. виконав замах на президента Войцеховського, а потім утік до Берліна. Виданий з Німеччини виїхав до Данцігу, де жив під називищем: [illegible]. Арештовано його під закидом крадежи і він нібито признався, що є Ольшанським, пошукуваним польською владою. Наразі Ольшанський перебуває в арештах. Польським властям не буде виданий, бо як політичний проступник користає в Данцігу з права азилю. — Загально відомо, що Теофіль Ольшанський виїхав давно до Канади, про що найкраще знає редакція „Хвилі".

— Після убивства Венклера. На приказ слідчого судді арештовано ще третього з черги доворця поліційних арештів, а саме старшого постерункового Михайла Ковальковського. Таким чином на чотирьох доворців, занятих в тих арештах, арештовано вже трьох, бо всі вони знущалися в страшний спосіб над нещасною жертвою. У звязку з тою аферою арештовано ще злодія Петра Соболевського, що також бив Венклера, сидячи з ним в одній кімнаті. Інспектор поліції Людвіковський з Варшави, що брав участь у слідстві, виїхав уже зі Львова. Судово-карні доходження веде дальше слідчий суддя д-р Чугайовський. Поліційно-дисциплінарне слідство оповите дальше тайною, хоч адміністраційна влада ствердила недвозначно звірське змасакрування пок. Венклера. За статтю проти нечуваних практик львівської поліції підпав учора конфіскаті львівський „Дзєннік Людови".

— Жертви купелі. Повідомляють нас зі Станиславова, що в цьому році втопилося в одним тільки місяці липні 14 осіб в околицях Станиславова, а саме в обох Бистрицях і в Дністрі. З того в станиславівськім повіті було 6 жертв купелі, в надвірнянськім 3, в богородчанськім 3, в рогатинськім 2. Уважайте, де купаєтеся, зокрема батьки повинні вважати на діти, бо майже всі жертви купелі — малолітні.

Орґанізаційний рух.

Повітовий Народній Зїзд в Заліщиках.

„Свобода", орган Українського Націон. Демократичного Обєднання, повідомляє:

Заліщики належали перед війною до найбільш свідомих повітів у Галичині. Підчас кожної збірної акції Заліщиччина виступала все солідарно і була добрим прикладом для других повітів. Найбуйніший період національного життя повіту звязаний з особою д-ра Вол. Охримовича. І досі з вдячністю згадують селяне Заліщиччини часи, коли на чолі повіту стояв д-р Охримович. На сучасному стані повіту некорисно відбивається його положення. За австрійських часів Заліщики мали під боком Чернівці. Тепер вони глухий кут, для якого найблищим більшим осередком є Чортків. Тому силою обставин містечко Товсте, яке лежить на шляху Чортків-Заліщики, поволі зачинає перетворюватися в організаційний центр судового повіту. Воно вже має окрему філію „Просвіти", а кооперативи суд. пов. Товсте тяготіють до Чорткова. Таким чином Заліщики на ділі являються тепер центром тільки для судового заліщицького повіту.

В повіті йде оживлена праця на просвітньому і кооперативному полі. Відновлено всі передвоєнні читальні, основується нові.

При читальнях є 15 аматорських гуртків, які дали в цім році 102 вистави.

Досі основано в повіті 13 кооператив. На жаль — повіт має замало активної інтелігенції. Робота на місцях опирається головним чином на діячах-селянах (прим. головою читальні всього один священик!). А тутешні селяне здавна призвичаєні бачити при праці на народній ниві свою інтелігенцію. Тому нарікають на тих, що тепер бокують від читальні та кооперативи. Великою пошаною в повіті користується адвокат д-р Р. Стефанович, який дійсно богато часу вкладає в громадську працю.

Дня 8. серпня відбувся у нас Повітовий Народній Зїзд. Нехай він буде добрим почином для інтензивного політичного життя в наших сторонах! В Зїзді взяло участь понад 40 делегатів з місць (15 інтелігентів, в чому 5 священиків, а решта цвіт селянства повіту). Наради отворив д-р Стефанович. До президії вибрано: о. І. Коцика з Щитовець (голова), господаря з Касперовець Івана Попова (заступник голови) та Якова Богуцького (секретар).

Політично-організаційний реферат виголосив делегат Центрального Комітету Обєднання — п. М. Струтинський. Дуже цікавою була дискусія, зініціована д-ром В. Бараником. Взяв у ній участь також бувший посол Заліщиччини — д-р Т. Окуневський з Городенки, який хвилево перебуває в нашому повіті. Крім нього промовляли: І. Попович, о. декан Савой, д-р В. Бараник, д-р Р. Стефанович і ин.

Головною темою дискусії були завдання національної політики на зах.-українських землях.

Делегат Центрального Комітету сформулував їх згідно з програмою УНДО.

Після дискусії вибрано Повітовий Народній Комітет. Склад Комітету: д-р Р. Стефанович — голова, о. декан П. Савоїй з Торська — заступник голови, інж. Гр. Чехович — секретар, д-р В. Бараник — скарбник, Анна Дембіцька, д-р М. Долинський, Яків Богуцький — господар і директор кооперативи в Касперівцях, Іван Попович — господар з Касперовець, Василь Грицишин — господар з Дуплиск, о. Ю. Свістель з Чиркова, Гр. Сохацький з Дзвиняча. *Наддністрянський.*

Дописи.

Підгайці. *(З кооперативного руху. — Повітова Кредитова Кооператива. — Філія „Просвіти". — Кружок У. П. Т. — Пекуча справа. — Небезпека польонізації).* Звільна і в Підгаєччині обновлюється громадське життя. Спроби обновлення руханково-пожарничих товариств „Січ" і „Сокіл" покищо не дали ніяких вислідів ізза різко негативного, хоч безправного становища властей, які навіть в тих спробах добачують „антипаньствові" наміри. За те вдалося відновити рух читальняний, кружки У. П. Т., а в першій мірі зорганізовано кооперативний рух.

На чолі кооперативної праці стоїть Пов. Союз Кооператив (оснований перед роком). Конечність і корисність цеї інституції виказує хочби кількадесятьтисячний (в золотих) оборот за перших кілька місяців істнування. Інтензивна й бездоганна праця Союзу проявляється в точному й солідному веденні діловодства самого Союзу (інж. Іванович) та в нагляді й організації кооперативного руху в повіті, а то через уладжування численних контрольних ревізій, зборів, анкет і т. п. (д-р Стецюк, інж. Бакалець, пп. Бояківський, Яворський). Нині більше як половина громад підгаєцького повіту (всіх є 71) має свої власні споживні кооперативи, що дійсно істнують, а деякі приступають до будови власних домівок (Новосілка). Це є доказом, що селянство в зрозумінні кооперативної ідеї горнеться до цеї праці. Вже нині Союз Кооператив у Підгайцях є поважною торговельною інституцією та має дані стати підвалиною української торговлі в повіті, одначе бажаним було би для добра самої інституції усунути деякі хиби в організації чи діловодстві, а з окрема: а) при найближчих загальних зборах зреорганізувати Надзірну Раду, яка, складаючися в ⅔ частях із замісцевих людей, не має просто фізичної можности відповісти як слід статутовим завданням; б) уzисканий кредит зуживати виключно для кооперативних цілей з виключенням уділювання приватних позичок; в) у відношенні до управ сільських кооператив, їх членів і покупців примінювати більше привітний, не відпихаючий спосіб поступування.

Дня 29. липня ц. р. попращали присутні в Підгайцях члени громадянства директора Повітового Союзу Кооператив п. Ілію Івановича, котрий встиг серед неприхильних обставин підготовити ґрунт під Повітовий Союз і зорганізувати його в такий спосіб, що наш Повітовий Союз, заснований у вересні 1925 р., в статистичнім списку Повітових Союзів Кооператив за рік 1925 поміщений є на 4. місці між 32 Повітовими Союзами. П. директор Іванович, маломовний і холодний в поведенні, не терял часу на балачки, а постійно працював і здобув собі довіря представників поодиноких кооператив завдяки своїй купецькій спосібности, точности та обовязковости. В праці помічними були йому зразу п. Степан Голод, а відтак п. Осип Станимир, котрий разом з п. Олексою Яворським, одним в кращих організаторів „Просвіти" в Підгаєччині, помагали заосновувати по селах кооперативи. Коли семейні відносини змусили п. Івановича переїхати до Радехова на рівнорядне становище, заінтересовані кооперативним рухом з жалем пращають його, бажаючи „Щасть Боже" на новім місці й потішають себе тим, що новий директор п. Іван Бакалець поведе діло слідами п. Івановича.

В 1925 р. зновила в Підгайцях діяльність Пов. Кредитова Кооператива, яка по своїм силам заспокоює потреби голодного на кредит села. Організація кред. кооперативної самопомочи є справою не менше пекучою від споживної кооперації, бо село наше ні звідки помочи сподіватись не може. Наглядною ілюстрацією нехай буде хочби це, що з 80.000 зол. кредиту на засіви в минулому році староство розділило 70 і кілька тисяч обшарникам і Мазурам-осадникам, призначуючи на всі наші громади ледви кілька тисяч золотих. Кредитова Кооператива в Підгайцях оборотом своїм за I. півріч ц. р. перевищила цілорічний оборот з мин. року, що вказує на її животність і конечність істнування.

Живішу діяльність зпоміж істнуючих у Підгайцях товариств виказує філія „Просвіти", що переводить організацію і нагляд читалень, уладжує збори, концерти і т. п. Селянство радо горнеться до читалень, а де не має власної домівки, приступає до її будови чи то власними фондами, чи за підмогою Американців. На жаль, читальня „Просвіти" в самих Підгайцях по втраті свого зводалю (на вікаріяті), одиноке товариство, яке гуртувало міщанську молодь, підупала, — а це тимбільше небезпечне, що рівночасно польські організації (як „Sokół", Koło T. S. L. і ин.) ведуть інтензивну працю над згуртуванням та освідомленням польської міщанської молоді, куди нерідко попадають і члени української народности.

Кружок УПТ. після переведення надбіснітової акції, різко поборюваної шкільним інспектором Віткою, обмежив свою діяльність до стягання жертв чи вкладок, поширення його статутової діяльности утруднене через те, що ціла праця опералася на силах одної людини. Вражає при тім у починах Кружка цілковита відсутність учительства, а навіть чисто станове тов-о „Взаїмна Поміч", яке в инших містах є в тіснім контакті з Кружком УПТ., не проявляє в Підгаєччині живішої діяльности.

Инші товариства, як „Сільський Господар", „Тов-о Опіки над молодю", „Труд", и- проявляють діяльності, а зокрема тов. „Труд", яке мало допетавна власну робітню жіночих одягів, не всілі робітні цеї обновити, обмежуючи свою діяльність до фруктифікації капіталів, що залишилися з ліквідації робітні.

Пекучою справою для Підгаєччини є будова Народнього Дому, бо явно, що товариства й організації без власної домівки не мають повної можности розвою. Комітет будови розпоряджає гарною площею в середмістю, та нема фондів на початки будови, а збірка фондів, що тягнулася кілька літ, довела всього до кількасотдолярового капіталу. Пожаданим було би, щоб комітет розвів ширшу й інтензивнішу акцію, не обмежуючись до одноразової збірки в році і тільки в одному повіті.

Під політичним оглядом і підгаєцький повіт збудився вкінці з просоння, зорганізувавши збори УНДО й вибравши тимчасову повітову управу, яка має приготовити повітовий зїзд.

На загал підгаєцький повіт — не розбитий ні політичною ні партійною боротьбою, засилений обильно сільською і міською інтелігенцією, що складається здебільша з молодих сил, має можність під оглядом організації осягнути одно з перших місць. На жаль, сільська інтелігенція бере малу участь у громадській праці, а інтелігенція міська, розбита на гуртки, вкладає багато труду й нервів у полагоджування особистих порахунків, не вміючи знайти спільної мови та занедбуючи загальні справи. А тимчасом польські організації переносять свою працю з міста на село (обїздки з пропагандою „Święto 3-maja" по цілім повіті), з села підноситься чимраз яркіше закид занедбання села містом, недостачі нагляду й помочи (заказ уладжування аматорських вистав, труднощі в будові читалень, які роблять наказні комісарі, ширення сектанства, а навіть організація збірки на „dar narodowy" в одним з чисто українських сіл і т. ин.). Caveant consules! — **Р. У.**

Після живлових нещасть.

Комунікат Красвого Товариства господарського „Сільський Господар" у Львові.

В справі зорганізування помочі для господарств, що потерпіли внаслідок живлових нещасть.

Довготреваючі слоти, получені з градовими тучами і виливи рік спричинили великі знищення озимих і ярих засівів. На основі звідомлень, які одержуємо з краю, розміри шкід є такі великі, що заходить потреба подати нашому рільництву організовану поміч. Краєве Товариство господарське „Сільський Господар", як станова хліборобська організація, поза доразовою акцією, переведеною дотепер, бажає через свої Філії і Кружки зорганізувати планову акцію допомоги рільництву в отсих напрямах:

1) Допомоги низько-процентовим кредитом на закупно озимого насіння в 1926 і ярого насіння з весною 1927 р.

Примітка: Рівночасно поробить Товариство заходи на відписання засівових кредитів, уділюваних від осени 1924 р., оскільки господарі-довжники цього року потерпіли від живлових нещасть;

2) Відписання державних поземельних податків для пошкодованих;

3) Доразової безплатної допомоги в тих випадках, де повінь або градові тучі знищили засіви господаря;

4) Допомоги на закупно паші для перезимування інвентаря;

5) Регуляції рік і потоків.

Для виявлення повного образу розміру шкід і їх причин, взиває Краєве Товариство господарське „Сільський Господар" у Львові всі свої Філії і Кружки, щоби вони в крузі свого ділання негайно виготовили огляди господарського положення поодиноких громад і повітів і цей огляд предложили Центральному Товариству найдальше до кінця серпня ц. р.

В господарськім огляді належить подати такі дані:

А) Для сіл:

1) Назва громади, політичний повіт, приналежність до Філії „Сільського Господаря",

2) Кількість індивідуальних господарств в громаді (загальне число),

3) Кількість індивідуальних господарств, які потерпіли шкоди у засівах, а саме: а) до 50 процент, б) до 75 процент, в) до 100 процент,

4) Кількість озимини, ярини, окопових, які управлено в р. 1925/26. Площу подати в гектарах (один гектар рівняєтся 1·73 морга.

Подати, кілько озимини, ярини і окопових знищили живлові нещастя,

вже реверанс в бік великих кольоніяльних держав, які не моглиб поглянути ласкавим оком на вмішування полишених власній незавидній долі національних меншостей в їх „внутрішні справи“.

Отже „національні групи“ в европейських державах погоджуючись з істнуючим територіяльним станом річей, бажають тільки здобути означені права в істнуючих державних організмах та виборюти їх ратифікацію і забезпечення шляхом міжнародного законодавства. На денному порядку другого конгресу „організованих національних груп в европейських державах“ находяться такі справи: забезпечення свободи культурного розвитку, управильнення язикового питання, забезпечення господарської рівноправности, забезпечення права на горожанство, рівноправність щодо виборчого права і забезпека його виконання та шляхи до управильнення конфліктів між правительствами і національними групами.

Вже ця програма другого конгресу вказує, що дотеперішні вузькі рямки „нац. груп“ звільна поширюються і набирають всебічної змістовости. Поруч справ, які вміщуються в понятті „культурної автономії“, видвигаються справи політичної (виборча рівноправність) й економічної натури (господарська рівноправність). Вкінці остання точка непомітно, всупереч принятим „принціпам“, намагається переступити рямки істнуючих державних організмів і поставити меншостеве питання в ширшому міжнародньому діяпазоні.

Поширення програми другого конгресу в напрямі всебічности й міжнароднього трактування „конфліктів між правительствами і національними групами“ затривожило щасливих посідачів і володарів тих „нац. груп“. На це вказує між иншим та обставина, що Польща зорганізувала аж пять польських делеґацій — з Німеччини, Латвії, Литви, Естонії й Румунії, яких мабуть єдиним завданням буде становити контрблок і бути контрпарою проти нац. меншостей з Польщі.

Заініційований конгрес „організованих національних груп в европейських державах“ має одну головну мету, не зважаючи на тісні „принціпи“ і звужену програму, а саме перетворити справжні (атериторіяльні і територіяльно дрібні) національні меншости з предмету в підмет державного і міжнародного права. І тому — хоч наші змагання не можуть вміститися в програму конгресу і хоч з тієї і инших причин ми не можемо брати активної участи в його працях, — то всетаки вітаємо ці первопочини на шляху двигнення й розроблення національної проблєми. Які небудь маються справи, всетаки ці намагання „нац. груп“ йдуть в напрямі їх правової індивідуалізації, а першим кроком в тому напрямку є творення союзу гноблених проти ліґи гнобителів. Зайвим було би додавати, що вирішення меншостевого питання булоб значним кроком на шляху европейської консолідації і створення передумов до мирного розвитку народів і держав.

Ф. ф.

Жіночі модні матеріяли
Шовки, Полотна
Мужеські сукна
1630 30—?
продаж найдешевша
ФІРМА
РОМАН
ЗУБИК
Львів, Галицька 16

Український промисл і торговля.

(З нагоди II. Українського Ярмарку в Станиславові).

Значіння і вага ярмарків узагалі, українських зокрема. — Значіння і вага української Адресової Книги. — Вартість реклями для торговця і промисловця та для публики. — Зацікавлення публики й купецтва. — Вільні фахи. — Економічне піднесення — певна основа нації.

Український промисл і торговля находяться ще в пеленках. Сям і там — чуєш — повстають кооперативи, приватні торговельні підприємства, часом відважиться дехто з Українців взятися до промислу. І не можна сказати, що до діла беруться нефахові люде: є й між українськими промисловцями, купцями й ремісниками люде з гарною фаховою освітою, ведуть своє діло не гірше, а нераз і краще, як Поляк або Жид. Але одночасно почуєш, що вони не находять „підтримки“ від української клієнтелі. Не стану входити в питання, чому саме клич „Свій до свого“ ще не став на чільному місці в кождого Українця, — про це була вже нераз мова в „Ділі“. Хочу звернути увагу на иншу сторону промислу й торговлі, а саме на справу реклями.

В світі роблять купці і промисловці рекляму при помочі преси і ярмарків. Ріг-річно, нераз і два рази до року відбуваються ярмарки у Празі, Відні, Липську й инших більших центрах Европи. Колись і на українських землях бували славні ярмарки, які стягали купців з далекого Сходу й Заходу. Ті ярмарки були славні на цілу Европу.

В останніх часах і у нас почали думати трохи про рекляму, почали думати над тим, чи не відновити традицію ярмарків. У 1924 році відкрито І. Український Ярмарок у Станиславові, який одначе мав значіння більше льокальне. Але й він показав, що коли є добра воля, то можна се зробити. Цьогож року відкривається в Станиславові II. Ярмарок, який повинен згромадити експонати не лише Станиславівщини, але цілої української области під Польщею. Приготування в цьому напрямі вже від давна робляться і є надія, що ярмарок цього року вповні допише.

Якуж користь може мати український промисловець з участи в Українському Ярмарку? Без сумніву, користь велика. Вже помянути те, що такий Ярмарок дає перегляд наших торговельно-промислових сил, показує нам недостачі і вказує напрямні дальшої роботи. Це — так сказатиб — моральна сторона Ярмарку. З другої сторони — на Ярмарку купець, промисловець чи ремісник покажеться публиці зі своїми товарами й виробами, поробить знакомства, сам стане реклямою для свого продукту. Знаємож, що торги в инших народів є головним чинником торговлі і промислу, є неначе паровою машиною, яка гонить їх вперід. На европейських ярмарках можна бачити все, що нарід виробляє і що може продати другому народові. На великі европейські ярмарки зїжджаються сотки тисяч чужинців, переглядають все і закуплюють, що гарне й дешеве. А не забуваймо й того, що такий чужинець не приїзджає без гроша, його коштує життя і побут і той гріш лишається у того народу, що уладжує ярмарок.

Правда, нам наразі не думати про міжнародній ярмарок — але для себе можемо його уладити, можемо показати самим собі, що можемо самі собі доставити, можемо сконстатувати, як далеко нам ще до самовистарчальности.

Другою важною справою, яка вяжеться з Ярмарком, є Адресова Книга, яка виходить власне заходами комітету Ярмарку із календарем на 1927 рік. Комітет, беручись до видання Адресової Книги, поставив собі метою при її помочі допомогти Громадянству перевести практично клич „Свій до свого“, зацікавити Громадянство рідним промислом і торговлею, а не меньше довести вже раз до стійної організації наших промисловців і купців. Це останнє важне головно тому, що майбутня хвиля вложить на українських промисловців і купців неабиякі важкі завдання — з огляду на чимраз меншу свободу рухів нашої інтелігенції зі стану урядничого, учительського, священичого, а останніми часами й адвокатського. Ми мимохіть скотимося в пропасть, коли не витворимо нового мізку нації, коли народові не дамо нових провідників працьовитих, метких, солідних і чесних, а заразом свободних. Це імператив хвилі для нас: зорганізувати другий стан — промисловців і купців. І з цього погляду видання такої Адресової книги є важним почином. Треба лише тому комітетові допомогти. Саміж купці і промисловці мають відкликнутися і допомогти видати ту книгу можливо як найповніше.

Тому кождий купець і промисловець повинен не лише з національного обовязку (це мотив уже надто буденний і перестає промовляти до серця), але просто зі свого особистого інтересу подати до Адресової книги свою адресу і своє оголошення. Видаток сам собою не великий, а поплатний. Нераз буває, що звертається одному-другому громадянинові увагу, чому йде зі своїми орудками до чужинця, то все можна зустрінутися з оправданням, що не все можна знати, що є свій чоловік, який продасть товар чи виконає роботу нераз і краще, як чужинець. А видавана ярмарочним Комітетом Адресова Книга має саме на меті подати українській публиці адреси українських купців і промисловців.

Не менш важна така книга і для вільних фахів, як для адвокатів, лікарів, інженерів та нотарів. Важна вона теж для наших кооператив усіх ступнів і родів — починаючи від кооператив споживчих, а скінчивши на банках і центральних кооп. установах.

Ярмарок має нам доочно показати наші осяги на полі торговлі і промислу, а Адресова Книга має нам той стан зафіксувати і поставити перед очі публики та приневолити її підпомагати свій промисл і торговлю.

Мусимо вже раз зірвати з рештками квієтизму й осналости і стати господарями у себе дома. Зачнім таку буденну муравлину працю, як це робили Чехи, прим. поставмо себе на ноги з економічного боку, то дійдемо до того самого, до чого дійшли багатші народи. Економічна сила народу є тревалою підвалиною і культури народу і його всяких політичних комбінацій.

Ів. Ч.

Примітка: Условини участи в II. Українськім Ярмарку у Станиславові і ціни оголошень в Адресовій Книзі були оголошені кілька днів тому в „Ділі“ і в инших українських газетах.

З українського Закарпаття.

І в Ужгороді провокації поліції. — „Вкловіни Українцуф як псуф“. — Чехізація.

Ужгород, 18. серпня 1926.

Дивні речі діються на нашім Закарпатті. Чим більше зростає українська національна свідомість у широких масах народу, тим завзятіше лютує нагінка на Богу духа винних Українців — усе одно: інтеліґентів чи звичайних робітників. Перед у тій нагінці веде тутешня чеська преса, що проповідує таку саму звірячу ненависть до всього українського, як преса вшехпольська в Галичині. Помагає тій пресі ревно поліція, що працює при помочі таких самих метод, як поліція польська. А наслідком того всього запанував на Закарпатті у відношенні до Українців всевладно терор і провокація, під якими всі задихаються. На днях ці занесені мабуть зі сходу методи праці тутешньої поліції вилилися в найзвичайнішу провокацію, історія якої така: сильно зненавиджений чеськими поліційними органами є в Ужгороді монастир ОО. Василіян, що має власну друкарню. Вже давно монастир наражений на ріжні пакости, а цими днями чеська поліція вибралася на ревізію василіянської друкарні під замітом, що в ній, мовляв, друкуються протипольські летючки. В друкарні, очевидно, нічого не знайдено, але всеж таки й управителя Дозорціва (глухонімого) арештовано, у якого переведено також безрезультатну ревізію в його приватній домівці. Крім того арештовано ще одного Богу духа винного чоловіка як „головного організатора української революції“. Його водили по вулицях і били й катували так, що він кричав несамовитим голосом: Люде, ратуйте, мене бють! Так поводиться чеська поліція на нашій землі з нашими людьми, щоби тільки прислужитися польським сусідам.

Що чеські „культуртреґери“ на Закарпатті вислугуються, як можуть, Полякам, на це у нас немало доказів. Не дурно сидить тут у Кошицях польський консуль! Він у відношенні до наших людей, зокрема до наших політичних еміґрантів — справжній диктатор. Тому й міг собі позволити тут один Поляк на такий провокаційний вислів: „Вклові ми Українцуф як псуф!“ Очевидно — польськими „псярниками“ є тут „братя“ Чехи, що сповнюють ту місію з подиву гідною брутальністю, ганебно й подло вислугуючись тій самій Польщі, з якою ще так недавно мало не брались за чуби. Це ми в слушний час панам Чехам теж пригадаємо.

Чехізація Закарпаття, не зважаючи на загарантовану цій країні автономію, йде цілою силою пари дальше. Для дітей чеських урядовців і жидівських та мадярських вискубачів-спекулянтів засновано вже щось 30 шкіл, хоч проти того заявився весь наш загал. Чехізація ведеться інтензивно і в инших ділянках. А щоби країна, населення якої добровільно прилучилося до чехословацької держави, навіть не сміла думати про автономію, то дотеперішні її три жупи лучать в одну з осідком у Мукачеві, щоби таким чином зуніфікувати її з иншими частями держави. Це має ще й ту мету, щоби з хвилею перенесення столиці Закарпаття до Мукачева тим лекше було перевести прилучення Ужгороду до Словаччини.

С.

Після смерти Петлюри.

Оцінка української політичної еміграції.

„Le Flambeau“, бельгійський місячник, присвячений питанням політики й літератури (Bruxelles, René Van Sulper) який між співробітниками ріжних европейських країн має між иншим пок. проф. Ернеста Деніс, Поль Гіменса, Люсіяна Томса, Емілія Вандервельде й инших, у червневому випуску помістив статтю Дмитра Андрієвського „Вбивство Петлюри і Україна“. В редакційній нотці зазначується, що з уваги на ріжні освітлення, яких діждався цей факт, журнал, вірний свойому принціпові обєктивности, містить інтерпретацію вбивства, подану „українськими націоналістами“. — Становище бельгійського місячника є й нашим становищем. Бажаючи всесторонньо освітлити факт, який без сумніву має й матиме далекосягле значіння, дозволяємо собі подати шан. читачам зміст цікавої статті Дм. Андрієвського.

Стаття Андрієвського замітна самостійним, ясним і певним поставленням питання та аргументацією. Автор подав житепис Петлюри в тісному звязку з розвоєм політичних подій на Україні, особливо в останні роки боротьби за державну самостійність. Після рижського мира та актів гнету з боку Поляків над 7 ма між. Українців — Петлюра виїхав у Париж, „не бажаючи